

Вимоги до проведення ПТВ для ключових груп щодо інфікування ВІЛ та уразливих груп

Загальні вимоги до ПТВ для представників ключових груп щодо інфікування ВІЛ та уразливих груп

1. Забезпечення доступу до ПТВ, профілактики інфікування ВІЛ, зокрема ДКП і ПКП, послуг із догляду та підтримки. Дотримання пацієнт-орієнтованого підходу при проведенні ПТВ.
2. Надання додаткового консультування (за потреби).
3. Пропозиція надання регулярних ПТВ щонайменше один раз на рік.

Спеціальні додаткові вимоги до ПТВ для осіб, які вживають наркотики ін'єкційним шляхом та осіб із залежністю від ПАР:

1. Оцінювання наявності в особи наркотичного сп'яніння, абстинентного синдрому. У разі неможливості сприйняття особою інформації, призначення повторної зустрічі.
2. Надання інформації щодо:
 - місце та можливості отримання профілактичних послуг у програмах зменшення шкоди, зокрема щодо можливості безкоштовного отримання шприців, голок та інших виробів медичного призначення у пунктах обміну шприців або на рівні НУО;
 - можливості отримання медичної допомоги з лікування залежності від ПАР на базі суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я;
 - доступності безкоштовних програм ПТАО на базі суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я із наданням їх контактної інформації;
 - роботи реабілітаційних центрів та програм реабілітації наркозалежних, що у своїй діяльності спираються на науково обґрунтовані доказові принципи надання допомоги;
 - місце роботи груп взаємодопомоги для людей із залежністю;
 - можливості пройти сортувальний етап тестування на ВІЛ в НУО або асистоване самотестування.
3. Надання контактів осіб (медичних та/або немедичних працівників, зокрема співробітників НУО), які можуть допомогти особі з наркозалежністю отримати профілактичні, медичні та соціальні послуги, пов'язані з проблемою

залежності.

4. Заохочення особи залучити свого партнера(-ів), як статевого(-их), так і партнера(-ів) із сумісного вживання наркотичних речовин до регулярних ПТВ, за допомогою медичних та/або немедичних працівників, зокрема співробітників НУО, або отримання швидких тестів для самотестування на ВІЛ.

5. Наголошення на необхідності використання презервативу при кожному статевому контакті (анальному, вагінальному чи оральному). За можливості, надання презервативів (чоловічих та/або жіночих) безкоштовно. Консультування із правильного використання презервативу.

6. Рекомендація щодо отримання регулярних ПТВ за допомогою медичних та/або немедичних працівників, зокрема співробітників НУО, або отримання швидких тестів для самотестування на ВІЛ та проходження тестування на ВГВ/ВГС один раз на 6 місяців.

Спеціальні додаткові вимоги до ПТВ для осіб із симптомами ТБ або хворим на ТБ

1. Наголошення на перевагах раннього виявлення та своєчасного початку лікування ВІЛ-інфекції.

2. Призначення тестування на ВІЛ, якщо ВІЛ статус не визначали раніше.

3. Інформування щодо взаємного посилення ВІЛ-інфекції і ТБ при коінфекції.

4. Наголошення на необхідності використання презервативу під час кожного статевого контакту (анального, вагінального чи орального). За можливості, надання презервативів (чоловічих та/або жіночих) безкоштовно. Консультування із правильного використання презервативу.

Спеціальні додаткові вимоги до ПТВ для осіб з ІПСШ

1. Пояснення щодо підвищеного ризику інфікування ВІЛ в особи, яка має ІПСШ.

2. Рекомендація щодо постійного дотримання заходів з профілактики ВІЛ/ІПСШ до повного і успішного завершення курсу лікування ІПСШ безпосередньо в особи, яка звернулася по ПТВ, та його/її статевого(-их) партнера(-ів).

3. Надання інформації щодо можливості лікування ІПСШ у суб'єктів

господарювання у сфері охорони здоров'я.

4. Заохочення особи залучити свого(-їх) статевого(-их) партнера(-ів), зокрема колишнього(-их), до ПТВ за допомогою медичних та/або немедичних працівників, зокрема співробітників НУО, або отримання швидких тестів для самотестування на ВІЛ та тестування на ПСШ.

5. Наголошення на необхідності використання презервативу при кожному статевому контакті (анальному, вагінальному чи оральному). За можливості, надання презервативів (чоловічих та/або жіночих) безкоштовно. Консультування із правильного використання презервативу.

6. Рекомендація щодо дотримання зваженої та стриманої статевої поведінки.

Спеціальні додаткові вимоги до ПТВ для людей, які перебувають в установах виконання покарань і слідчих ізоляторах, а також звільнені з них

1. Визначення шляхів отримання особою результатів тестування, зокрема у разі звільнення та перевodu до іншої установи.

2. Незалежно від результату тестування на ВІЛ-інфекцію, наголошення на необхідності постійного використання презервативів при будь-яких статевих контактах, зокрема під час тривалих побачень, відмови від вживання ПАР ін'єкційним шляхом або відмови від використання спільного ін'єкційного інструментарію, відмови від нанесення татуювань.

3. Запевнення у відсутності будь-яких негативних наслідків щодо перебування в установі виконання покарань через отримання позитивного результату тестування.

4. У разі встановлення ВІЛ-позитивного статусу: узгодження з особою наступних кроки та шляхів залучення до медичної допомоги і отримання АРТ.

5. У разі отримання невизначеного (сумнівного) результату тестування на ВІЛ: визначення шляхів забезпечення повторного тестування, зокрема у разі звільнення або перевodu до іншої установи.

Спеціальні додаткові вимоги до ПТВ для СП

1. Обговорення ризиків статевих контактів без презервативу та власне оцінювання ризику інфікування ВІЛ/ПСШ.

2. Наголошення на необхідності використання презервативу при кожному статевому контакті (анальному, вагінальному чи оральному). За можливості,

надання презервативів (чоловічих та/або жіночих) безкоштовно. Консультування із правильного використання презервативів та лубрикантів.

3. Надання інформації щодо можливості отримати профілактичних і соціальних послуг на рівні НУО та у державній службі соціального захисту населення.

4. Наголошення на важливості отримання регулярних ПТВ, за допомогою медичних та/або немедичних працівників, зокрема співробітників НУО або отримання швидких тестів для само тестування на ВІЛ, тестування на ПСШ та ВГВ/ВГС щонайменше один раз на рік.

5. Заохочення особи залучити постійного партнера(-ів), як статевого(-их), так і партнера(-ів) із сумісного вживання ПАР до ПТВ за допомогою медичних та/або немедичних працівників, зокрема співробітників НУО або отримання швидких тестів для самотестування на ВІЛ і тестування на ПСШ.

6. За необхідності, надання інформації щодо допомоги, яку надають кризові центри для жінок.

Спеціальні додаткові вимоги до ПТВ для ЧСЧ

1. Пояснення щодо високого ступеня ризику інфікування ВІЛ та ПСШ при незахищених статевих контактах між чоловіками.

2. Обговорення наявної ризикованої поведінки, зокрема практики статевих стосунків під впливом ПАР, частої зміни статевих партнерів та ризику при незахищених статевих контактах з випадковими партнерами.

3. Проведення оцінювання наявних індивідуальних ризиків і обговорення заходів для зниження ризику інфікування ВІЛ та ПСШ.

4. Повідомлення про можливість отримання лікарського засобу для ДКП і ПКП на базі суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я, які надають медичну допомогу при ВІЛ-інфекції.

5. Надання інформації щодо можливості отримання профілактичних та соціальних послуг на рівні спільнот/ГО.

6. Наголошення на необхідності використання презервативу при кожному статевому контакті (анальному чи оральному). За можливості, надання чоловічих презервативів та лубрикантів безкоштовно. Консультування щодо правильного використання презервативу та лубриканту.

7. Заохочення особи залучити до ПТВ свого(-їх) партнера(-ів) за допомогою медичних та/або немедичних працівників, зокрема співробітників НУО або отримання швидких тестів для самотестування на ВІЛ.

8. Рекомендація щодо отримання регулярних ПТВ за допомогою медичних та/або немедичних працівників, зокрема співробітників НУО або отримання швидких тестів для самотестування на ВІЛ і тестування на ПСШ щонайменше один раз на 12 місяців.

Спеціальні додаткові вимоги до ПТВ для жінок, які мають статеві контакти з ЧСЧ

1. Пояснення щодо високого ступеня ризику інфікування ВІЛ та ПСШ при незахищених статевих контактах з ЧСЧ. Обговорення з жінкою статевих контактів без презервативу та оцінювання ризику інфікування ВІЛ/ПСШ – її власного і партнера(-ів).

2. Наголошення на необхідності використання презервативу при кожному статевому контакті (анальному, вагінальному чи оральному). За можливості, надання презервативів (чоловічих та/або жіночих) безкоштовно. Консультування щодо правильного використання презервативу.

3. Заохочення жінки залучити до ПТВ свого(-їх) статевого(-их) партнера(-ів) за допомогою медичних та/або немедичних працівників, зокрема співробітників НУО або отримання швидких тестів для самотестування на ВІЛ.

4. Рекомендація щодо отримання регулярних ПТВ за допомогою медичних та/або немедичних працівників, зокрема співробітників НУО або отримання швидких тестів для самотестування на ВІЛ і тестування на ПСШ щонайменше один раз на рік.

Спеціальні додаткові вимоги до ПТВ для трансгендерних людей

1. Пояснення щодо високого ступеня ризику інфікування ВІЛ та ПСШ при незахищених статевих контактах. Обговорення статевих контактів без презервативу та оцінювання ризику інфікування ВІЛ/ПСШ.

2. Наголошення на необхідності використання презервативу при кожному статевому контакті (анальному, вагінальному чи оральному). За можливості, надання презервативів (чоловічих та/або жіночих) безкоштовно. Консультування щодо правильного використання презервативів та лубрикантів.

3. Заохочення особи залучити до ПТВ свого(-їх) статевого(-их) партнера(-ів) за допомогою медичних та/або немедичних працівників, зокрема

співробітників НУО або отримання швидких тестів для самотестування на ВІЛ.

4. Рекомендація щодо отримання регулярних ПТВ за допомогою медичних та/або немедичних працівників, зокрема співробітників НУО або отримання швидких тестів для самотестування на ВІЛ та тестування на ПСШ щонайменше один раз на рік.

5. Надання інформації щодо можливості отримання профілактичних та соціальних послуг на рівні спільнот/ГО.

6. Надання інформації щодо доступності медичної та психологічної допомоги при проведенні гормональної терапії.

Спеціальні додаткові вимоги до ПТВ для вагітних жінок

Особливості тестування вагітних жінок, пов'язані з ППМД, визначено у відповідному галузевому стандарті у сфері охорони здоров'я.

Спеціальні додаткові вимоги до ПТВ для пар і партнерів

1. При проведенні дотестового інформування у комплексі ПТВ пари необхідно впевнитися, що обидва партнери розуміють цілі візиту, що включає: готовність до отримання своїх результатів разом та взаємного розкриття ВІЛ-статус один одному;

сумісне прийняття рішення про можливість розкриття свого ВІЛ-статусу іншим особам за межами їх партнерських відносин;

готовність до спільного обговорення поведінкових та інших ризиків щодо інфікування ВІЛ кожного з партнерів;

готовність до надання один одному достатньої взаємної підтримки.

2. Пояснення пріоритетності партнерського тестування із взаємним розкриттям статусу та отриманні значних переваг для обох партнерів.

3. Якщо один з партнерів або пара виявляються не готовими до отримання партнерських ПТВ, слід призначити індивідуального тестування.

Спеціальні додаткові вимоги до ПТВ для дітей та підлітків

1. ПТВ для дітей віком до 14 років та осіб, визнаних у встановленому порядку недієздатними, надають за наявності усвідомленої інформованої згоди їх батьків або законних представників.

У разі самотійного звернення дитини віком до 14 років, якщо під час консультування було виявлено наявність у неї досвіду ризикованої щодо інфікування ВІЛ поведінки, консультант має спробувати переконати її у

необхідності проходження тестування із відповідним залученням її законних представників.

Якщо, за словами дитини, неможливо залучити її законних представників з об'єктивних причин, слід надати їй інформацію про послуги служб соціального супроводу та НУО, до яких вона може звернутись по допомогу.

У випадку, коли законних представників дитини не встановлено, вони заперечують тестуванню на ВІЛ або виявляють байдужість, що несе пряму загрозу життю і здоров'ю дитини, ПТВ надають за запитом органів соціальної опіки та піклування із залученням представника служби у справах дітей.

Особі, яка досягла 14-річного віку, ПТВ надають без обов'язкової участі батьків/опікунів відповідно до законодавства України.

2. ПТВ надають з використанням доступної лексики та уникненням незрозумілої для дітей і підлітків термінології, враховуючи індивідуальні особливості.

3. У випадку отримання позитивного результату тестування на ВІЛ:

врахування нестабільності нервової системи, психіки та поведінки підлітка, виникнення аномальних поведінкових проявів та, за можливості, запобігання їм, запевнення у конфіденційності й отриманні належної медичної, соціальної та психологічної допомоги;

інформування щодо можливості відвідування груп взаємодопомоги для підлітків з ВІЛ-позитивним статусом;

запевнення щодо можливості створення сім'ї у майбутньому та народженні здорової дитини;

обговорення щодо залучення до ПТВ статевого партнера(-ів) підлітка, інших осіб з кола однолітків, які мають досвід спільних поведінкових практик з ризиком щодо інфікування ВІЛ;

обговорення доцільності та визначення найбільш прийняттого способу розкриття позитивного ВІЛ-статусу батькам або іншим близьким особам;

надання інформації щодо профілактики передачі ВІЛ/ПССШ;

пояснення важливості дотримання здорового способу життя та безпечної для здоров'я поведінки заради підвищення якості життя.

У випадку отримання негативного результату тестування слід надати підлітку необхідну інформацію щодо профілактики ВІЛ-інфекції, мотивувати до дотримання здорового способу життя та, у разі наявності в підлітка досвіду ризикованої щодо інфікування ВІЛ поведінки, поінформувати його у доступний та доброзичливий спосіб про шляхи зменшення ризику та шкоди, доцільності зміни поведінки на безпечну і проведення повторного тестування.

У випадку отримання невизначеного результату тестування на ВІЛ консультант має переконатися у тому, що підліток зрозумів повідомлену інформацію, переконати підлітка у необхідності повторного обстеження, ще раз пояснити переваги визначення особистого ВІЛ-статусу (як негативного, так і позитивного), наголосити на необхідності обстеження статевого(-их)/

ін'єкційного(-их) партнера(-ів) у випадку, якщо підліток має статеві контакти та/або вживає ПАР, а також надати підлітку інформацію щодо профілактики ВІЛ-інфекції і наслідки ризикованої поведінки. У разі, якщо підліток знаходиться на консультації без батьків/законних представників, інших значущих для нього/неї дорослих, слід обговорити доцільність та найбільш прийнятний спосіб їх інформування про невизначений результат тестування на ВІЛ.

Повідомлення про позитивний результат тестування проводять відповідно до нормативно-правових актів України.

4. Наголошення на необхідності використання презервативу при кожному статевому контакті (анальному, вагінальному чи оральному). За можливості, надання презервативів (чоловічих та/або жіночих) безкоштовно. Консультування щодо правильного використання презервативу.

Спеціальні додаткові вимоги до ПТВ для донорів

1. Роз'яснення особі, яка бажає стати донором крові/компонентів крові, тканин, клітин або органів, обов'язковості обстеження на ВІЛ крові (її компонентів), отриманої від донорів крові і донорів інших біологічних рідин, клітин, тканин та органів людини, що використовують у медичній практиці й наукових дослідженнях.

2. З'ясування наявності в людини факторів ризикованої поведінки протягом останніх шести місяців для визначення можливості перебування особи у періоді «серологічного вікна».

3. Роз'яснення щодо протипоказань до донорства, постійного або тимчасового відсторонення від виконання донорської функції.

4. У разі отримання позитивного результату дослідження на ВІЛ з використанням інструментальних методів (ІМ) – пояснення причини відсторонення від донорства. Надання інформації щодо необхідних подальших кроків для уточнення позитивного ВІЛ-статусу, отримання медичної допомоги з лікування ВІЛ-інфекції при підтвердженні діагнозу ВІЛ-інфекції, соціальної допомоги, послуг із догляду та підтримки на рівні НУО.

5. У разі отримання негативного результату тестування на ВІЛ – висловлення побажання щодо подальшої участі особи у регулярному донорстві крові та її компонентів. Донорам плазми слід роз'яснити необхідність проведення повторного тестування донора через 3 місяці у закладі служби крові за місцем попередньої донації.

6. Наголошення на необхідності використання презервативу при кожному

статевому контакті (анальному, вагінальному чи оральному). За можливості, надання презервативів (чоловічих та/або жіночих) безкоштовно; консультування щодо правильного використання презервативів.

Спеціальні додаткові вимоги до ПТВ для осіб, які постраждали через сексуальне насильство

1. Особам, які постраждали через сексуальне насильство, ПТВ надають з урахуванням індивідуальних потреб та емоційного стану, враховуючи завдану людині психічну та фізичну шкоду.

2. Обговорення наявних ризиків інфікування ВІЛ/ПСШ та доцільність отримання лікарських засобів для ПКП ВІЛ-інфекції.

3. Пояснення часових меж «серологічного вікна» та терміни призначення лікарських засобів для ПКП ВІЛ-інфекції.

4. Рекомендація проходження тестування на ВГВ/ВГС та ПСШ з інформуванням, за потреби, про місце проведення такого тестування.

5. Надання інформації щодо послуг соціальної, правової та психологічної підтримки.

6. У разі отримання позитивного результату тестування на ВІЛ – інформування щодо наступних кроків і надання підтримки для якнайшвидшого залучення людини з позитивним ВІЛ-статусом до медичних та профілактичних послуг у зв'язку з ВІЛ-інфекцією.

7. У разі отримання негативного результату тестування на ВІЛ – інформування щодо періоду «серологічного вікна».

8. У разі отримання невизначеного (сумнівного) результату тестування на ВІЛ – інформування щодо періоду «серологічного вікна» та необхідності проведення тестування через 14 діб, а у разі отримання повторного невизначеного результату – проведення повторного тестування через 30 діб.

Спеціальні додаткові вимоги до ПТВ для медичних працівників й інших осіб, які мали ризикований контакт із кров'ю та/або іншими потенційно небезпечними біологічними рідинами людини, забрудненим біологічними рідинами інструментарієм, обладнанням чи предметами

1. ПТВ для особи, яка зазнала ризикованого контакту з потенційно небезпечними біологічними рідинами, слід проводити якомога раніше.

2. Роз'яснення щодо:

часових меж «серологічного вікна» та терміну призначення лікарських засобів для ПКП ВІЛ-інфекції;

заходів з профілактики ВІЛ-інфекції, наголошуючи на необхідності дотримання універсальних заходів з профілактики ВІЛ-інфекції на робочому місці;

тактики подальших заходів, необхідності прийому повного курсу ПКП навіть при отриманні негативного результату тестування на ВІЛ, порядку обстеження та медичного нагляду у разі відмови від ПКП, визначення ознак захворювання;

соціального захисту медичних працівників у разі інфікування на робочому місці.

3. У разі отримання позитивного результату тестування на ВІЛ – пояснення під час післятестового консультування результату тесту, який означає, що особа мала позитивний ВІЛ-статус до контакту з потенційним джерелом інфікування ВІЛ, і це має бути документально зафіксовано.

4. У разі отримання невизначеного (сумнівного) результату – пояснення під час післятестового консультування можливості перебування у періоді «серологічного вікна» та необхідності проведення тестування через 14 діб, а у разі отримання повторного невизначеного результату – проведення повторного тестування через 30 діб.
